

ЭНСИЭЛИ

о Нам улууһун хаһыата о

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

2005 с.
Кулун тутар
29
күнэ
оптуорунньук
№ 40
(9524)

Улуу Кыайыы 60 сылыгар

Кулун тутар 26 күнүгэр Модут нэһилиэгин мыраан үрдүнээри Лөглө Эбэтигэр куйуурдааһынга республиканскай күрэхтэһин ытыллыа. Ити күн сарсыардаттан күрэхтэһин кыттааччыларын массыналар Модут туһайытынан субустулар. Күрэхтэһин ытыллар сиригэр тийэ үчүгэй суоллаах, онтон күөлгэ туорааһын суолун астарбыттар. Күөл кытыгыгар балачча кизгэ сиргэ площадка оҥоһуллубут. Онон араас өҥөөх былаахтар тыалга толибрии ооньуулар. Массыналар тэҥ көккөһөн туруоруллубуттар. Мэҥэ-Хаҥаластан Табага уонна Павловскай нэһиликтэрин хамаандалара кэлбиттэр. Онтон олохтоохтортон 14 коллектив күрэхтэстэ.

Күрэхтэһин сафаланын иһинэ куйуурга кэлбит хамаандалар бөрөстөбүтүлэри кытта кэпсэтип. Павловскай хамаандатын салайааччыта Никифор Неустроев Мэҥэ-Хаҥалас улууһугар куйуурга күрэхтэһин ытыллыбыга быйыл 38-с сыла туолбутун иһитиннэрдэ. Мэҥэлэр буйга куйуурдааһынга улууска бастыыр иһин күрэхтэһини Анастасия Варламова ырыатыгар туйбут Лэбийэ күөлгэ ыһыттылар. Онон 10 хамаанда кыттыбытыттан табалар уонна павловскайдар бастабыттар. Никифор Семенович Павловскайтан кэлбит хамаандага эдэрдэргэ Алексей Костромьгин, орто саастаахтарга Федор Оконешников о.д.а. кытталларын иһитиннэрдэ.

Табала хамаандатын бөрөстөбүтүлэ Николай Яковлев хамаандага республика ааспыт сыллаагы куйуурга күрэхтэһини 4 чемпионнара уонна призердара кэлбиттэрин эттэ. Кинилэр ортолоругар аҕа сааста-

«ЛӨГЛӨ» ЭБЭ КУЙУУРА

айыыны аҕалыта биһирэннэ. Хамаанданан түмүккэ Модут уолаттара атыгытары тулуппатылар.

«Куйуур-2005» республиканскай күрэхтэһингэ 187 очкону хомуйбут Табага коллектива бастаан, көһөрүлүлэ сылдьар кубогунан наһарадаланна. 174 очкону суруммут Партизантан «Айхал» хамаанда 2-с, 169 очколаах МЧС коллектива 3-с миэстэлэннилэр. Онтон олохтоохтор модуттар 159 очкону ыланнар 4-с, 153 очколаах арбыннар 5-с, 140 очколаах павловскайдар 6-с буоллулар. 100 очколаах 1 Хомуस्ताах хамаандата 16-с миэстэргэ хаалла. Көрүҥүрүнэн уонна хамаанданан бастабыттар грамоталарынан уонна сыаналаах бириестэринэн наһарадаланниллар.

Күрэхтэһини хайдах таһымнаахтык барытын туһунан ойбону алларыыга республика алта төгүллээх чемпиона Прокопий Андреев маньыгы эттэ:

— Күүстээх хамаандалардаах кэбээбилэр, булчуулар суохтара күрэхтэһини сымсаатта. Олохтоохтортон 14 хамаанда кыттыбытын хайгыахха эрэ сөп. Ити куйуур күрэхтэһини нэһилиэниэ сөбүлүүрүн көрдөрөр. Бу да сырыыга тэҥ баайылаах хамаандалар улахан эрий-сиһилээхтик күрэхтэстилэр. Түмүккэ биһиги опытыбы улахан оруолланна. Онон кыайыны мүлчү туттардыбыт. Тэрээһини өтүһөн этэр буоллаха итэрсэ-быһаҕас ханна барыай. Сүһүнүн күрэхтэһин балачча тэрээһинээхтик ытыллыбытын бэлэтиир наадалаах. Мин куйуурдааһыны саха норуотун национальнай көрүҥүрүгэр киллэрип сыллата күрэхтэһилэри ыттан, нэһилиэниэ орготугар пропагандалыыры туруорсабын. Күрэхтэһилэри оскуола оҕолорун ортолоругар ыттар буоллар өссө ордук буолуо этэ. Намнар үөрэнээччилэр ортолоругар «Эхо» программатынан саасты күүгүлээһингэ күрэхтэһилэри ытталлара кэрэхсэбиллээх. Нам сирэ миэхэ ойбону алларыыга республикага алтыс кыайыны бэлэктэтэ. Ити миэхэ улахан ситиһини. Кыайыны тосхойбут Эңсиэли хочотугар, кини олохтоохторугар барҕа махталбын тиэрдэбин, дьонунар-сэргэтигэр ситиһилэри, дьолу-соргуну баҕарабын!

В. СЫРОМЯТНИКОВ

Дьыэ кэргэн экономикага ҮҮНЭЙИНИ СӨБҮЛЭЭН!

Кулун тутар 22 күнүгэр оҕо библиотекатыгар Нам селотун дьахталларын сөбүтүн тэрийитинэн обуруот аһын уонна сибэки опордуутунан сөбүлээн дьарыктанар дьонго анаан семинарга араас быыстапкаларга куруук кыттар дьоммут: «Тизгэн» обуруотчуттар кулууптарын чилиэнэ Л.П. Решетникова, сайын аһы опбуруон сибэкинин симиин, обуруот аһын арааһын опордор К.П. Слепцова үүнээһини хайдах үүннэрэргэ үгүс субэ-ама биэрдилэр. Лариса Петровна помидор рассадатын туһунан кэпсээтэ, Ксения Прокопьевна сибэкини хайдах опордору сырдатта. Манна саастарын тухары обуруотунан дьарыктанар аҕа саастаахтары кытта эдэр хаһаайкалар кэлэн кытыыны ыһыттарга кэрэхсэбиллээх. Мустубут дьон урут билбэтэхтэрин билэн, элбэх субэ-ама ыһыттар дуһуйан тарбастылар. Аны маньык түмсүү муус устарыыга буолуоҕа, онон обуруотун, моркуобу, сүбүөкүлэни, сибэкини опордууга сүбэлэр бэрлиһэхтэрэ.

В. РЫКУНОВА

Улуус баһылыгы дьаһала

АБАЛАР КҮННЭРИГЭР ТЭРЭЭҢИННЭРИ БЫТЫТЫ ТУҢУНАН

Аҕа Күпүгэр тэрээһин ытылларынан дьаһайабын:
1. Маньык саастаахтар улуус комиссиятын тэрийэргэ:
- **Кокарева М. Д.** — «Нам улууһа» МТ баһылыгы солбуйааччы, председател;
- **Бочкарев А. А.** — «Нам улууһа» МТ баһылыгы солбуйааччы, аҕалар субаларын председател;
- **Винокурова М. М.** — дьыэ кэргэн уонна оҕо дьыалатыгар отдел сабиэдиссэйэ;
- **Чирков С. И.** — Модут нэһ. баһылыга;
- **Заболоцкая А. С.** — улуус дьахталларын сөбүтүн председател;
- **Кириллин А. В.** — худуура кправлениетын начальнига;
- **Эверстов С. И.** — ИДьУО начальнигы солбуйааччы;
- **Яковлев И. В.** — Партизан с. спортинструктора;
- **Осипов В. В.** — Модут с. аҕаларын сөбүтүн председател;
- **Шинкин Г. П.** — «Нам» ТРК директора;
- **Рыкунова В. Н.** — «Эңсиэли» хаһыат отделын сабиэдиссэйэ.
«Нам улууһа» МТ баһылыга
Д. П. КОРЯКИН

АБАЛАР КҮННЭРИГЭР АНАЛЛААХ «ЫАЛ ОЛОБУН УЙГУТА — АБАНАН» УЛУУСТААБЫ НЭДИЭЛЭ ПРОГРАММАТА

Нэдиэлэ сыала:
1. Аҕа оруолун дьыэ кэргэнгэ, оҕо иһититигэр үрдэтии.
2. Чөл олоҕу пропагандалааһын.
Нэдиэлэ устата:
Улуус тэрилтэлэригэр, нэһиликтэргэ, олоҕор сирдэринэн аҕалар субу-отуньуктары тэрийии.
Ула, үөрөх, спорт тэрилтэлэригэр Улуу Кыайыы 60 сылын көрсө аҕалары чыстээһин, дьыэ кэргэн дьарыктарын быыстапкаларга, кылаас чаастара.
Кулун тутар 29 күнэ: «Аҕа уонна уол» улуустаабы спортивнай күрэх.
Буолар сирэ: Модут нэһилиэгэ.
Кулун тутар 30 күнэ: Аҕаларга аналлаах аһаҕас аан күнэ. Психологтар, социальнай педагогтар, медиктэр консультациялара.
Буолар сирэ: «Дьыэ кэргэн киинэ», Ст. Платонов уул. 17.
Бириэмэтэ: 10.00-15.00 ч.
Кулун тутар 31 күнэ: Аҕа сөбүтүн чилиэннэрэ Саха Республикатын президени кытта көрсүһүлэрэ.
Буолар сирэ: Дьокуускай к.
Муус устар 2-3 күннөрө: Нам улууһун аҕалара 6-с республикатаагы «Аҕа күрээт» кыттыылары.
Буолар сирэ: Чурапчы улууһун Мугудай нэһилиэгэ.
Муус устар 6 күнэ: Аҕалары кытта республикатаагы «Аҕалар уонна оҕолор» түмсүү председателэ В. Ю. Андреев көрсүһүүтэ.
Буолар сирэ: «Дьыэ кэргэн киинэ», актовай зал.

Тэрийэр бөлөх

Нам улууһун муһуһабын председателэ Н.Н. Баишевка

Аһаҕас сурук

БЭЛЭМНЭ БЭҢИРИИ ТӨҥӨ СИЭРДЭЭБИЙ?

Кини олохун тухары бэйэтин үлэтинэн суолун тэлэр, оҕолоругар, бар дьонугар үтүө өйдөбүлү хаалларар соруктаах. Ити курдук бэйэҥ идээбэр бары сатабылгыҥ, кыахыҥ уурбутун кэннэ биэр түгэн тирээн кэлэр... «Эн үлэҥ манна суох, радионы бэйэҥ кулгаахтарыҥ көрбөтүн тэҥ илдьэ хаалыаҥ суоҕа!», — ити курдук былаас өттүттэн «махтал» тыллары истэбит.

Үс сылы быһа улууска салалта араас дьаһалларынан «Хатыҥчаан» дьыа аан бастаан тэриллитит музыкальнай звукостудияны сарбыһыыга, уларытыыга-тэлэритиэҥэ холонуулар бара тураллар. Оттон бу студия 2002 сылга бастакы республиканскай быыстапка-дьярбанкага социальнай-культурнай эйгэ инновационнай технологиялары киллэриин кыайылаагы буолбуттаагы.

80-90-с сылларга «Хатыҥчаан» студия улууска суос-соҕотонун цветотехника аппаратаһын туһунан, баай фонотекалаах буолан араас эгэлгэ мероприятиелары, республиканскайдарга тийэ, хааччыларбыт. Оттон аппаратабыт «Хатыҥ Арыы» совхоз профсоюзун харчытыгар атыылаһыллыбыта. 2001 сылга саҕа сайдылаах технологияга көһөр инниттэн ыччат министерствотун өйөбүлүнэн компьютернай технологияларга көспүһүт, бизе сылы быһа туох да докумуоннара суох FM 101.7 частотага музыкальнай-сэргэхситэр бизириини тэрийбиппит, мань таһынан авторскай альбомнары, араас мероприятиеларга, холбура, ыһыах, Саҕа дьыл о.д.а., методическай-музыкальнай программалары оҕорорбут, сыллата итинник гүөрт авторскай, үс методическай фонограммалар тахсаллара. Мань барытын детсадтар, оскуолалар уонна кулууптар тустаах үлэлэригэр туһаналлар.

Улууска культура управлениетын салайааччытынан А.В. Кириллин үлэлээбиттэн студия сайдытыгар биэр да тэрил бэрлиһибэттэ, студияга билгитин 7 штатнай единицага 3 үлэһит радиога, 3 — звукостудияга, 1 бухгалтер үлэһитигэр. Мантан иккитэ мин оҕолорум, мин солбуйум, онон тус байэм сафалааһыннарбын, аһыыр киллэһиппин былдыһырга холонуулары утарар толору бырааптаахпын.

Бу аһаҕас сурукпунан сирдээх быһаарылыны, көмүскэли эрэйэбин: ким эрэ күнү-дьылы аахсыбакка үлэлиир, оттон сорох былааска кэлээт былдыаан ылар эрэ интэриэстээх.

Гаврил МАЛЫЦЕВ,

«Хатыҥчаан» студия директора

ахтарга ойбону алларыыга республика бизе төгүллээх чемпиона Прокопий Андреев, Дмитрий Зыков, Федор Керемесов-1 о.д.а. күүстэрин холоһуохтаахтарын кэпсээтэ.

Олохтоохтортон «Ленага» АО хамаандатыттан Алексей Сысолятин кырдыаҕастарга 73 саастаах Семен Иванов, Ньургун Суудалов, Семен Попов о.д.а. кытталларын, анал бэлэмнэрэ суоҕун, арай кыһыннары илиминилэрин эттэ.

Куйуурга республиканскай күрэхтэһини аһыыга «Урожай» ДСО общество председатели солбуйааччы Инокентий Макаров кыттыылаахтары эбэрдалээтэ уонна күрэхтэһини былааһын ааспыт сыллаагы кыайылаахтарга табаларга көтөхтөрдө. Күрэхтэһини кылаабынай судьуйата Иван Яковлев (Партизан) күрэхтэһини балаһыаньатын билһиннэрдэ уонна куйуурга хамаандалары ыһырдэ. Бизини кинилээх хамаандалар күөлгэ киирэннэр 3 чаас устатыгар ойбоннору тэһиннэр куйуурдааһынга күрэхтэстилэр. Куйуурдубуттар төһө да опыттаахтары иһин эбэлэрэ балыгыттан бэрсибэтэ. Табалар 2,3 кг собону уонна мундуну ыланнар бастаатылар. Партизантан «Айхал» хамаанда 0,9 кг, хатырыктар 0,57 кг бултааннар бири-истээх миэстэлэри үлэһинилэр. «Саамай улахан собо иһин» бириһини Партизан «Айхал» хамаандатыттан Яков Новгородов ыһла.

Ойбону алларыыга эстафетага хамаандалартан 4-түү кыттааччы күрэхтэстэ. 18 саастарыгар дылы 2, 45-гэр дылы 4, 55-гэр дылы 2, 55-тэн үөһэ 1 ойбону аллардылар. Хамаанданан түмүккэ МЧС коллектива 48, Арбын 54, Табага 57 мүнүүтөнэн ойбоннорун алларан бириистээх миэстэлэргэ тигистилэр.

Көрөөччүлөр болдрмолорун хомуур хапсаҕайа тарта. Хамаандалартан 3-түү кини тонуу хаарга 12 м диаметрада төгүрүк иһигэр кииристилэр. Манна Модуттан кыттыбыт көҥүл тустууга республика күүстээх маастара Вадим Семенов соҕотонун икки утарыла-һааччыларыгар бөримэттэр, кэлин хамаанда тыгар кы-

Учуутал - уус чулуута

МААСТАР-ПЕДАГОГ ӨССӨ БИИР ҮРДЭЛЭ

Кулун тутар 22-24 күннэригэр Нам начальнай оскуоланын учуутала М.Д. Рожина республикатаады авторской семинара буолла. Бу семинарга кыттыһыны ылбыт атын улууустартан кэлбит учууталлар киин семинара үрдүк таһымнаахтык ааспыттын, айыллаттан айдарылыах учуутал буоларын, оҕолор уруоктарга олус үчүгүйдик аһиэттиилэрин, актыбынайдык кытталларын, оҕолоро симиттэн турбакка барытын бэйэлэрэ онороллорун, хас биридди оҕо дууһатын тардан дьоруударын сайыннарынын туһунан эрттилер.

Кулун тутар 24 күнүгэр Марианна Дмитриевна үөрөспүт оҕолорун үрдүкү кылааска салайбыт, салайа сылдыар учууталлар, төрөппүттэр мустан бэйэлэрин санааларын үлэтииллэр. Киин барыта 5 ыспуһу үөрөтөн таһаарбыт. Гимназияга кылаас салайааччытынан үлэстэбит Л.П. Адамова бу кылааска оскуоланы 3 оҕо кыһыл көмүс, 1 оҕо үрүн көмүс медалынан бүтэрбитин, оҕолор үөрэхтэритэр олус көхтөөхтөрүн, барытын бэйэлэрэ онороллорун, бары мероприя-

тиеларга актыбынайдык кытталларын, илээхтэрин, билигин да си-бээстэрин быспакка куруук көрсөллөрүн туһунан эттэ. Сорохтор билигин студенттар, улуус, республика олоҕор актыбынайдык кытталлар. Бу үтүө хаачыстыбалара сайдытыгар маннайгы учууталлара олук уурбутун бэлиттэттэ. Иккис выпуск оҕолорун Нам 1 №-х орто оскуолатыгар салайбыт В.И. Максимова оҕолор олус актыбынайдарын, сытыыларын, көхтөөхтөрүн, эмоциональнайдарын, үтүө дууһалаахтарын, элбэги аагалларын, кылаас чаастарын, бырааһынньыктарын барытын бэйэлэрэ тэрийэн ытталларын, бары тэрээһиннэргэ лидер буолалларын көпсөөтэ, 17 өрөттөн 12-тэ үрдүк үөрэххэ киирбиттэр. Марианна Дмитриевна маннайгы ыспуһун кылааһын салайааччыта, Нам 1 №-х оскуола завуча Е.Е. Колмогорова кылааһын туһунан ыспыт иэтин тыллардаах суругун, махталын ааҕан иһитиннэрдилэр. Уһус ыспуһу хас да сыл устата салайбыт гимназия учуутала А.М. Попова үөрэх акылаата, чин билии начальнай кылааска сагаланынын, учуутал иити-үөрэтии ньыматын толору баһылаабытын, бөҕө акылааты уурбутун, начальнай кылааска туйгунук үөрэммит оҕолор билигин да туйгунук үөрөнөллэрин эттэ.

Төрөппүттэр ааттарыттан Нам 1 №-х оскуоланын учуутала И.Н. Максимов, «Эрал» үөрэхтээһин киинин директора Н.Е. Кириллина санааларын эттилер. Нам селотун баһылыга Т.А. Коидратьева Марианна Дмитриевнага село дьаһалтатын үрдүкү наараадаатын — бочуотунай грамотаны туттарда.

Семинарга кэлбит дьон Марианна Дмитриевнаны оҕолор олус таптыылларын, учууталга тапталтан үөрэххэ таптал үөскүүрүн бэ-

лиэтэтилер, киин элбэх опыттаабын, идэтин толору баһылаабытын, көпсөтиннэни, кырдыктаарын, олоххо бэйэтин мистэттин булбутун, аналлыан үлэтирин, элбэх санга идеялардааһын ыйдылар.

М.Д. Рожина Нам начальнай оскуолатыгар 1986 сылтан үөрэтин бүтэрэригэр үлэлиир, 18 сыл педагогикаахпыттаах учуутал. Үөрөспүт оҕолоро үрдүк үөрэххэ киирилэрэ сыл аайы элбээн иһэр, ол курдук 2000 с. 75 % эбит буоллаһына, 2004 с. оҕолоро бары үрдүк үөрэххэ киирбиттэр. Үөрэтин хаачыстыбата эмиз сыл аайы тупсан иһэр, 1989-1993 сс. 50, 1993-1997 сс. 70, 1997-2000 сс. 75 бырыһман хаачыстыбаны ситиспит. Киин үөрөспүт оҕолоро гимназияга киирилэрэ эмиз үрдүк таһымна турар: 1993 с. 4, 1997 с. 17, 2000 с. 19 оҕо гимназияга киирбит. Үөрөспүт оҕолоро улуустарга, республикатаады олимпиадаларга кыттан мистэтэллэлэр. Бэйэтэ республикатаады мероприятиеларга, аарыларга, конкурстарга куруук кыттар, сыл аайы квалификациятын үрдэтиэ курстарга үөрэнэр. Выпускниктарыттан 5 оҕо кыһыл көмүс, 3 оҕо үрүн көмүс медалынан оскуоланы бүтөрбит.

Марианна Дмитриевна оскуолатыгар методхолбоһук салайааччыта, коллективтыгар ырыа ансамблын салайар, оскуолага бырааһынньыктары тэрийиэ куруук кыттар, тустаах үлэтин таһынан село общественай олоҕор актыбынайдык кыттар, Нам селотун дьахталларын сэйэтин чилиэнэ, тамада баһытынан үгүс сыбаайбалары, атын да бырааһынньыктары ыттар. Киини авторской семинарын үрдүк таһымнаахтык ыспытынан ээрдэлээн туран инники үлэтигэр өссө ситиһиллэри баҕарабыт.

В. РЫКУНОВА

«Отуу уота» тымсыу ыкыраар ырыа буолан лынкынаатын

Прасковья Ивановна Винокурова 1934 с. Уһа Булууга I Боотулуга колхозтаах кэргэнигэр маннайгы оронно күн сири кэрбүтэ. Идэтинэн биолог учуутал. Булуу педучилищетын бүтэрэн Булууга үлэстэбитэ. СГУ биофагы II курсун бүтэрэн Аптааныга, Бөгүнгө Нам оройуонугар үһүнүк үлэстэбитэ. Билигин пенсионерка. Хоһоону эдэригэр суруйар. Кэлин пенсияга тахсан баран 1984 с. саралаан 20-чэ хоһоонноох, 2 ыллар ырыалаах.

«Иһит, олонхо дойдутун оҕото!» хоһоонго Марфа Данилова мелодия айан Раиса Захарова ылыыр. «Музыка, музыка!» хоһоонго Татьяна Кириллина ырыа суруйан бэйэтэ толорор.

Онон, бу ыччакка аналлаах хоһоонго мелодистар ырыа суруйаргытыгар ыгырабыт.

«Отуу уота» тымсыу

ҮҢКҮҮҮТ КУБАЛАР

Кубалар, кубалар үрүс түчү кубалар. Үөрүмүн сыйдааһар — үксүһүт кубалар — Сайыны көрсүһэр үөрүмүс түксүт Нам сири үрүмүн кылбаһыны көттүлэр.

Нам сири кызгала, Нам дьонун таптала Үөрүмүн сыйдааһар — үксүһүт кубалар.

Үчүт манан кубалар кылбайа сырдааннар Энциэли хочотун килэ дуолун ахтаннар Кэрэни, сырдыгы, ырааһы сүэһинэр, Ил-эйэ кэһиллээх уруйдуу кэлбиттэр.

Эдэр саас барата, эдэр саас таптала Үөрүмүн сыйдааһар — үксүһүт кубалар.

Модун күс музыка кыргейэр дуораана Эдэри-амэни ыһыахта ыгырда. Айыла оҕото тунаара туртайан Тулабыт эргиччи сандаара сырдаата.

Нам сири кызгала, Нам дьонун таптала Үөрүмүн сыйдааһар — үксүһүт кубалар.

Сыл-сырдык, ыл-ыраас күөрүмүн чагыйбит Энциэли хочото сайыны уруйдуур. Үөрүмүс дууһалаах бар дьонум барыта Үөрүмүтэн долеуһан үксүһүт кыргиттэ.

Эдэр саас барата, эдэр саас таптала Үөрүмүн сыйдааһар — үксүһүт кубалар.

Былаас уонна нуруот

МАННЫАТТААҤЫН: СОЛКУОБАЙЫ ДУК ГЫННЫЛАР, ИККИНИ... ТУУРА ТУТТУЛАР

Саҥа 2005 сыл дойдуга улахан араллаантан сагалана. Сэбиэскэй кэм сагалтан опохтоммут чапчэтиилэри федеральнай быһаас бэрэздэһтээһинэ сатааһыттан Россия 15 регионунаах быраачыастааһын акцияларыгар тыһыынчанан дьон тахсан сорох сирдэргэ айан суолун үөлэһиниэ тийэ суперсокуону утарсыы таһыста. Нэдиэлэни быһа улахан быһаас сагалата суох олонор баран кэмниэ-кэмбэс тохсунуу 17 күнүгэр Президент Путин буруйу регионнаага салайан кэбиспитэ.

Аан бастаан транспорга чапчэтиилэри харчынан солбуууга арыс айдаанынан балаһыаньаны арысча тупсарбыт кэниэ аны эминэнтумунан хааччылыыга бэлэм суохтара биллэн министр Зурабов аптекалары кэрийэргэ күһэллэбитэ. Тоҕо маннык буолан таһыста? Айдаан төрдө туохха сытарый?

Чапчэтиилэри бэрэздэһтээһин туһунан көпсөтии сагаламмыта уочка сыл буолла. Бастаан, государство мэкитиһиэр чапчэтиилэрин чопчу аадырыстаан кыамаат араҥага туһаайарга диэн оруннаах этиилэр улам умнуулан былырыныгыттан аны харчынан уларытыахха диэн Президент өйөөбүтэ. Кырдык, 3 трлн. солк. (!) суумалаах чапчэтиилэри сылтан сыл соһон иһин кыаллыбат таһаар, ону ааһан рыночная экономикага сөп түбэспэтэ өйдөнөр. Ол эрэри үп министрствота, чуолаан министр А. Кудрин, 2005 сылга бюджет 200 млрд. солк. биэриэн сөп диэн ааһан таһаарыттар, бу сыһыптарын халлаантан түһэрбиттэрэ. Ол кэниэ ити сууманы 35 мөлүйүөн логотиктарга үлэригиттэрэ бар эрэ 200-300 солк. тиксебитэ соһуптута. Оччотугар тийибэт үбү регионнаага соннон кэбиспиттэрэ, сорҕотун чапчэтиилэри ахсаан өттүнэн аччатан быһаарыттар.

Бу түмүгэр федеральнай киин бэйэтигэр 14,5 мөл. чапчэтиилэри туһанааччылары ылыммыта, оттон саамай элбэх ахсааннаах 21 мөл. логотиктары регионнаага аныан кэбиспитэ. Бу баһаам элбэх үбү эрэйэр дымааланы регионнар хантан, хайдах уйуналларын сагалалаһын да оноруллубата. Аны туран тоҕо маннык ыксаллаахтык сагалана диэн быһаардахха: 2005 с. тохсунуу 1 күнүгэр федеральнай киин уонна суббектар икки ардыларыгар боломуочуулары тыһыры сокуона күүһүгэр киирбитэ. Манна нолуоктан киирэн дохуоту үлэһитигэ

үргүлдү чапчэтиилэри ким, хайдах хааччыларын быһааран кэбиһэр табыгастаарыттан «манныаттааһын» процеһа сагаламмыта.

Иһинь гынан федеральнай киин баһаары умулларыга эбии үбү көрөн пенсияны үрдэтэргэ, чапчэтиилэри хааччылыыга регионнаага харчыны хачыр курдук аһыаҥа күһэллэһэ. Маннаах нефть сыаната үрдэһиниттэн кэчээ сылларга мунһан-тараан хаһаас оҕостубут 700-800 млрд. солк. «Стабилизационнай фонд» диэнтэн барийинэрбэкиз балаһыаньаны тупсарарын туһунан үп министр А. Кудрин көпсөтии турар. Ол аата

бюджеткэ көрдөрбөтөх кистэлэн харчылаах буолан тахсарыгар тийэр, биһэр ханнык эрэ салааттан кырыһан эрдэрэ дуу?

ТУОҢУЛУУР — СЫЫППАРА! Бүгүн дойдуга нэһилиннэ 60% — дьингээх орто кээмэйдээх олоҕор минимумтан (реальный средний прожиточный минимум) кыра дохуоттаах, 20% — быстар дьадаҥы олохтоох. Бу араҥа социальнай чапчэтиилэр эрэнгүө хоргуйан өлүүттэн быһанан тыһыын сагалан олоҕор.

Уопсайынан, биһиги дойдубут нэһилиннэһэ аан дойду үрдүнэн саамай тулуурдааһын биллэр. Ханна эрэ Америкага, Англияга, биһэр Францияга реформалары маннык сатааһыдык, ньудуу-балыдык ыһтар правительство былыр үйэбэ отставкага барбыт буолуохтаах этэ. Греф, Кудрин, Зурабов диэн эмискеччи үһэ күөрэһин тахсытыг чиновниктар дьингээх олоҕу,

чуолаан эттэххэ нуруот хайдах олоҕорун отой билбэттэрин, билэ да сатаабаттарын хаччы көрдөрдүлэр.

Сорохтор ити боярд Президент кэтэринэн, билбэтинэн айбардаан айдаан таһаардылар дириллэр. Оччотугар тоҕо кими да отставкага ыһпата? Улуу Кыайы 60 сылын бу бэлиттэри олон ветераннары

атагастааһын ханнык сизэргэ батыан сөбү? «Манныаттааһын» түмүгэр сэрин тийэс сылларыгар Кыайыны аялбыт ветераннары хайытан кэбистилэр: аһыах ахсааннаах сэрин ветераннарын федеральнай киин бэйэтигэр илдьэ хаалла, оттон элбэх ахсааннаах тыыл ветераннарын регионнаага аһыан кэбистэ. Маны хайдах өйдүүххэ сөбү? Тыһа суох фронт сэринлэспэтин оннооҕор оҕолор биллэлэр.

Суперсокуон бир сүрүт түмүгүнэн федеральнай киин нолуоктан киирэр дохуот 90% бэйэтигэр ылар, регионнаага — онтон ордуун. Уонна дьэ кэлэн чапчэтиилэр саамай ороскуоттаах өгтүн мистэтигэр быһаарабыт диэн этэр.

Бу «манныаттааһын» ветераннар, пенсионерлар, атын да эдэрчи логотиктар туғун уонна тоҕо сөбүлэбэттэрий?

1) Бастаан туран, үгүс ветераннар чапчэтиилэри өр сылларга энки-

лэ суох үлэлэрин, доруобууларын сүтэрэн туран күһэри-түүнэри ыарахан кэмнэргэ тохпүт келөһүнэрин иһин наараада тэнгэ сыаналыылара. Ону биһэр күн харчынан солбууһан кэбиспиттэрэ кими баҕар өһүргэтиэн сөп.

2) Чапчэтиилэри харчынан солбууу кээмэй кырата. Урут туһана сылдыбыт 500 солк. өгөтү 100 солк. уу харчынан солбууу баттыгастааһа өйдөнөр. Аны сорох чизиннэһэ суох чиновниктар «өлбүт дууһалары» испиһэктээн өлгөм харчыны сизпкэ укталларыгар тоҕорстоох түгэн үүнэ.

3) Саамай кылаабынайа уонна абаккалааҕа. Ветераннартан уонна пенсионердартан чапчэтиилэри билдээн баран (атыннык туох диэххэ сөбү?) быһаас бэйэтигэр сыһаннааһы «умнан» кэбистэ. Министрлер, депутаттар, уонунан тыһыынча чиновниктар чапчэтиилэрэ онуунан хаалла. Федеральнай министр 2004 с. олунньуттан хамнаһа 100 тыһ. солк. тэнгэспитэ, оттон Госдума депутата 60-75 тыһ. солк. аахсар.

ТУОҢУЛУУР — СЫЫППАРА! Государственной сулууспанан пенсияга тахсарыгар хамнаһын 75% ылар, ол аата министр 75 тыһ. солк., депутат 45 тыһ. солк. пенсиялаах, эбитин босхо айан (автобуска буолбатах), эмп-томп, курорт, санаторий — ааһан сиппэкини... Депутат үс нэдиэлэ Кис-

поводскайга «Красные камни» санаторийга 6 эрз тыһ. солк. төлөөн сыһыаннар, эмтэнэр. Боростуой киһиэхэ ити ыра 31 тыһ. солк. сыаналаах.

Мин санаахпар, киин быһаас бэйэтигэр олохтоммут чапчэтиилэри суох онорон, биһэр лаппа аччатан баран (ону баҕар кизиник рекламалаатын даһаны) «манныаттааһыны» ыһыта буоллар утарсыы, быраачыастааһын отой ахсааннаах буолуо этэ. Сэрэйдэххэ, өтөрүнэн быһаас итинник хаччы популярнай хаамыһы кэтэспэһит быһыылаах.

Аны туран «манныаттааһын», онтон салгыы ытыллыахтаах ЖКХ реформата (коммунальнай өгөлөрү 100% төлөтүү) регионнаага либеральнай реформалары суох онорууга тизрэр кутталлаах. Тоҕо диэтэргит, дохуотун үгүс өгтүн билдэһыт регион начальнига чапчэтиилэри онуунан хаалларыыга, «манныаттааһыны» сыһыныыга хантан харчыны буолон сөбү? Биллэн турар, эбии нолуоктары, түһэһинэри олохтоон орто уонна дьогус бизнэһи хаччы тууһан кэбиһэр суолга үктэнэн. Эбитин балаһыаньа мөлтүүр түгэнигэр дойду Президент «итэһэлтэн тахсытыһынан» киризиллэтигэр түһэрэ тэбэн кэбиһэр толору бырааптаах. Аллараттан атагастаммыт электорат (нуруота) онуоха эбэн биэриэҕэ. ТУОҢУЛУУР — СЫЫППАРА!

Россияга кизинки уонтан тахса сыл иһигэр нэһилиннэ 90% дьадайар, биһэр хамнастан хамнаска дьэри олоҕор. Оттон 10% — сыһыа байда. Бу мөлүйүөнүнэн, миллиардыннан долларга тэнгэһэр баайтан баара эрэ 4% дьингээх өйтөн үлэттэн таһыста (АХШ-ка — 80%, Англияга — 63%). Үгүс олигархалар Ельцин сабана бэрик көмөтүнэн бэйэлэрин баайдарын муступтара.

2005 с. олунньуга бөдөҥ бизнес итигэһтиир депутаттара Госдумага нолуок дифференцированной ставкатын туһунан Сокуону аһарбатылар. Бу бырайыакка кыра дохуоттаахтаран — 6%, байдартан 30% подоходнай нолуок хомууллара көрүлүбүт этэ. Онон билигин долларовой миллионер уонна пенсионер эмээһин биһэр тэн — 13% нолуоту төлүүллэр.

Күн бүгүн федеральнай киин таһаарбыт алдартарын абырхатан уопсай балаһыаньа көнө быһыытыйда, ол эрэри сотору кэмнэн Москвадан кутуллар харчы аччатан аччан симэлийэр түмүгэр хаттан күөдүйүн кэлэрэ саарбахтаммат.

В. КАСЬЯНОВ

Решение улусного собрания

О ПОЛОЖЕНИИ «ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРОЕЗДНЫХ РАБОТНИКАМИ БЮДЖЕТНОЙ СФЕРЫ, ФИНАНСИРУЕМЫХ ИЗ БЮДЖЕТА МО «НАМСКИЙ УЛУС»

Улусное собрание депутатов решает:
1. Утвердить Положение «Об использовании проездных работниками бюджетной сферы, финансируемых из бюджета МО «Намский улус» на 2005 год.
2. Опубликовать решение в улусной газете «Энсиали».
3. Контроль исполнения решения возложить на постоянную комиссию по кадровой, правовой политике и связям с общественностью (председатель Местяков Г.Г.).

Председатель улусного собрания Н.Н. БАЙШЕВ

Приложение № 1 к решению улусного собрания № 25-5 от 2 марта 2005 года

ПОЛОЖЕНИЕ

ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРОЕЗДНЫХ РАБОТНИКАМИ БЮДЖЕТНОЙ СФЕРЫ, ФИНАНСИРУЕМЫХ ИЗ БЮДЖЕТА МО «НАМСКИЙ УЛУС» НА 2005 г.

Настоящее положение разработано на основании Трудового кодекса Российской Федерации, Закона Республики Саха (Якутия) «О гарантиях и компенсациях для лиц, работающих в организациях, финансируемых из государственного бюджета РС(Я)» от 09.12.2004 г. 3 № 382-III и устанавливает размер, условия и порядок компенсации расходов на оплату стоимости проезда и провоза багажа к месту использования отпуска и обратно, связанных с выездом за пределы улуса и Республики Саха (Якутия).

Действие настоящего положения распространяется на работников бюджетной сферы МО «Намский улус».

Компенсация расходов проезда и провоза багажа производится к месту назначения и обратно один раз в два года к месту использования отпуска в пределах территории Российской Федерации и обратно любым видом транспорта, в том числе личным (за исключением такси), а также на оплату стоимости провоза багажа весом до 30 килограммов.

Оплата стоимости проезда работника личным транспортом к месту использования отпуска и обратно производится по наименьшей стоимости проезда кратчайшим путем, в пределах установленного лимита.

Работодатели также оплачивают стоимость проезда к месту использования отпуска работника и обратно и провоза багажа неработающим членам его семьи (мужу, жене, двум детям до 12 лет включительно или одному ребенку старше 12 лет) независимо от времени использования отпуска.

Оплата стоимости проезда к месту использования отпуска и обратно работника и членов его семьи производится перед отъездом работника в отпуск исходя из примерной стоимости проезда. Окончательный расчет производится по возвращении из отпуска на основании предоставленных билетов или других документов.

Выплаты, предусмотренные настоящей статьей, являются целевыми и не суммируются в случае, если работник своевременно не воспользовался своим правом на оплату стоимости проезда к месту использования отпуска и обратно.

Компенсация расходов на оплату стоимости проезда и провоза багажа к месту использования отпуска и обратно оплачивается, начиная со второго года работы, то есть по истечении двенадцати месяцев непрерывной работы. В дальнейшем работник приобретает право на указанные гарантии и компенсации, начиная с четвертого, шестого и так далее года работы независимо от времени фактического использования отпуска.

Гарантии и компенсации, предусмотренные настоящей статьей, предоставляются работнику только по основному месту работы.

Кузьма Протодьяконов эдэр сылдьан М. Аммосов аатынан совхозка спорт инструкторынан үлэһэбитэ. Спорт элбэх көрүнгэр совхозун чизини көмүскээбитэ. 1989 с. Нам улууну хоту 7 нэһиликтэригэр, ол иһингэр 10 элэһиэһэтигэр ветеран спортсменнар федерацияларын тэрийбитэ. Онтон ыла 40 саастарын аасыттар спорт 5 көрүнгэр сыл ааһы ытыллар спартакиадаларыгар күрэхтэһилэрэ үтүө үгэскэ кубулуйда. Бу күрэхтэһиттан тын ылан С. Готовцев хапсабайга ветераннарга абсолютнай чемпион, Г. Хабаров, М. Максимов спорт маастардара буоллулар. Абыс сыл устата 1580 киһи күрэхтэһилэргэ кыттан эдэр саастарын эргитилэр.

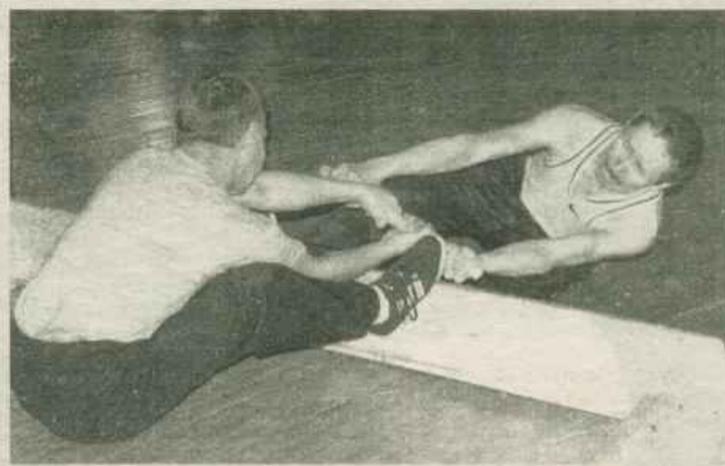
2005 сыл кулун тутар 5-6 күннэригэр Нам улуунугар чөл олох биһигэ буолбут Түбэ нэһиликтэригэр улуус хоту нэһиликтэрин үгэс буолбут спартакиадалара ахсыс төгүлүн ытылынна. Онно 187 спортсмен кэлэн хапсабайга, мас тардыһытыгар, 40-тан 50-гар дылы уонна 50 сааһыттан үөһэ саастаахтар икки бөлөхүнэн дуобакка, саахымакка, волейболга илин-кэлин түүһүстүлэр. Маннайгы күн хапсабайга көбөкөннөр бастаатылар. 55 кг Н. Сокольников (Модут), 62 кг спорт маастара П. Ядрихинский (Көбөкөн), 68 кг Р. Юмшанов (Модут), 74 кг И. Обутов (Хатырык) уонна 76 кг үөһэ М. Кульбертинов (Көбөкөн) бастаатылар. 50 саастарыттан үөһэ 60 кг К. Ильин (Бөтүг), 70 кг уонна 70 кг үөһэ М. Новгородов, К. Куликин (хатырыктар) чемпионнаатылар. Күрэхтэһилэр сытытык бардылар. Ол курдук маастар Геннадий Хабаров, ыарахан ыйааһыныга Саха сиригэр абсолютнай чемпионы С. Готовцев бириистээх миэстэбэ тиксибэттэр. Онтон 63 саастаах А. Боньничкай (Хатын Арыы) утарсааччылары үөһэнэн күдээритэн бырабаттаабытын хайа багарар эдэр тустуук ымсыыра көрүүн сөп. Ытык кырдыбаас ыйааһыныгар иккис миэстэни ылан билигин дажаны буорахтаабын көрдөрдө.

Хапсабайга 70 кг дылы маастарга кандидат Николай Сандулгин (Модут) абсолютнай чемпион аатын ыла уонна Гек Дьяконов олохтообут бириһинэн спортивной кестүүмүнэн уонна атах таҕаһынан наҕараадаланна. 70 кг үөһэ ыйааһынаахтарга чемпион аатын Гаврил Протопопов (Хатын Арыы) ыла уонна улуус муньабын депутата, ОДКХ Түбэтээби учаастагың начальнигы Анатолий Никонов олохтообут бириһин спутниковой антеннаны тутта.

Дуобакка Модут нэһилигин хамаандата бастаата. Бастаки дуоскаба маастарга кандидат Е. Гоголев (Модут), иккискэ Д. Бугаев (Арбын), үһүскэ И. Гоголев (Арбын), дьахталларга В. Дьяконова (Модут) бастаа-

Чөл олох уонна спорт - арахсыпат аргыстар

ЭДЭРДИИ ЭРЧИМНЭЭХТЭР

тылар. Дуобакка блиц-турнирга 16 киһи кыттыбытыттан Е. Петров (Модут) бастаан «Модут» ГУП туруорбут сыаналаах бириһин ыла.

Иккис күн хамаанданан бастыыр иһин күрэхтэһин өссө сытырхайда. Волейболга дьахталларга сырапаах кирсими түмүгэр Хатын Арыы нэһилигин хамаандата кыайылаабынан табыста. Иккискэ хатырыктар, үһүскэ көбөкөттөр тигистилэр. Иккис күн Хатын Арыы нэһилигин спортсменнара күннээтилэр. Кинилэр саахымакка эмиэ бастаатылар. Бастаки дуоскаба В. Попов (Хатырык), иккискэ С. Иванов (Бөтүг), үһүскэ Е. Софронов (Хатын Арыы), дьахталларга А. Эверстова (Хатын Арыы) бастаки миэстэлэри ыппылар. Блиц-турнирга В. Попов (Хатырык) бастаан «Модут» ГУП туруорбут сыаналаах бириһин хаһаанынан буолла.

Мас тардыһытыгар хатын арыылар күннэрэ эмиэ табыста. Ыйааһынарынан 40 саастаахтарга 55 кг Е. Гоголев (Модут) бастаан өй да, күүс да тэнгэ дьүөрэлээрин көрдөрдө. 62 кг Д. Данилов (Көбөкөн), 68 кг А. Софронов (Хатын Арыы), 76 кг П. Иванов (Түбэ), ыарахан ыйааһыныга Хатырык мадьыныга Н. Дьяконов бастаатылар. 50 саастарыттан үөһэлэргэ 60 кг Н. Байшев (Көбөкөн), 70 кг В. Васильев (Хатырык), 70 үөһэ кг А. Христофоров (Хатын Арыы) кыайылаахтарынан ааттанылар. Мас тардыһытыгар иккис ыйааһыныга 70 кг дылы уонна 70 кг үөһэ абсолютнай кыайылаах быһаарылынна. 70 кг дылы абсолютнай чемпион аатын В. Васильев (Хатырык) ылан «Колми» САО олохтообут бириһин электромсорубканы тутта. 70 кг үөһэ ыйааһынаахтарга Е. Бурнашев (Бөтүг) чемпионнаан федерация олохтообут бириһин

күүрэннээх күрэхтэһилэр түмүктэринэн Хатын Арыы нэһилигин хамаандата бастаан көһө сылдьар кубогунан наҕараадаланна. Иккис көбөкөттөр, үһүс модуттар табыстылар. Күрэхтэһини хомоҕой тыллаах И. Уваровскай уустан-ураннаан комментариыдаан кызгэттэ.

Ветераннар күрэхтэһилэрин улуска, куоракка опороор биер дойдутаахтарбыт өйүллэрэ киһини үөрдэр. Ол курдук 20-тэн тахса тариптэ, бириһилээн дьон харчынан, сыаналаах бириистэринэн спонсордаатылар. Кэрэхсэбиллээх бары нэһиликтэр ветеран спортсменнарын өйөөн 3-түү тыһ. солк. усунуоһу төлөөн баһылыктар бука бары кыттыбыты ыппылар, сорохтор күрэхтэстилэр.

Күрэхтэһини кэниитэн төгүрүк остуолга нэһилик баһылыктара, ветеран спортсменнар федерацияларын чилиэннэрэ уонна Ил Түмэн депутата Н.И. Румянцев көмөлөөһөөччүтэ В. Петров кыттыбыты ыппылар. Кинилэр ытытылыбыт күрэхтэһилэр чөл олохун чыччар ортолоругар пропагандалыыларын, чөл олох тыннаах туоһута буоларын бэлэтээтилэр. Күрэхтэһини өссө кэңэтэр сылтан кэлэр өттүгэр 35 сааһыттан үөһэ саастаахтартан сабылырга этини киллэрдилэр. Маны федерация председателэ Кузьма Протодьяконов үөртэн көрүүчү буолла уонна нэһилик баһылыктарыгар, спонсордаабыт тэриптэлэргэ, дьонго махтабын биллэрдэ.

Дэ, ити курдук сааһырыт дьоммут эдэрдии эрчимнэрин эргитэн, күрэхтэһини күүрэниттэн күүс ылан астынан тарбастылар.

Эрчим БАһЫЛ, обществ. корр.

Быһыл кыһын биһиги улууспугар Госкомспорт күннэрэ ытыллан, анал биригээдэ тахсан физкультурнай-спортивной үлэни кытта билисбитэ. Физическай культураны уонна спорду политикаба кубулустан маассабай спорду саныннарыга көмөнү онорон, үлэни сэргэхсизэргэ туһаайылыбыт боппуоростар «Нам улууһа» МТ уонна Госкомспорт холбоһуктаах коллегияларын муньабынан биһэргэтиллибит. Ол кэниитэн күрэхтэһилэр элбэхтик уонна тэрээһиннээхтик ытылынылар. Волейболга биһиннэрэ республика күрэхтэһини финалыгар кыттар быраабы ыппылар. Онтон көнүл тустууга Николай Тарская бириһингэр ытыллыбыт, комплекснай спартакиадага кыттыллыбыт көрүнгэ 18 хамаандаттан 12-с буолубут. Онтон мас тардыһытыгар күрэхтэһингэ биһиги мадьыныларбыт 4-с, остуол тенниһигэр дьахталларбыт 5-с миэстэлэнэн харалытын сотунубут.

Партизан нэһилигин спортивной саалатын директора Иван Яковлев кытта Госкомспорт холбоһуктаах коллегиятын быһаарыылары олоххо киириитин туругун туһунан кэпсэттим.

— Госкомспорт күннэрин кэниитэн нэһилик спортивной олобор туох уларыты баарый?

— 2005 сыллаах спортивной күрэхтэһилэр, дьаһаллар календарнай былааннара ытыллыбыта. Күрэхтэһилэр болдьохторугар ытыллылар буоллулар. Ити физическай культура уонна спорт улустаабы отделин биер ситиһингэ буолла, отдел үлэтин функцията кэңээтэ. Нэһиликтэр спортиструктордара хамнастарын аны отделтан ылар буолуохтара. Урут олохтоох дьаһалта төлүүрэ.

Спорт маассабай буоларын туһугар

ЫЧЧАТЫ СПОРТКА СЫҤЫАРДАХХА ЭРЭ

Урукку өттүгэр күрэхтэһингэ бэлэмнээн тийдэххэ болдьоһо уларытан хаалан көһөрүллэн, бэлэммит туһата суох хаалара. Ити күрэхтэһингэ иккисин-үсүнүн төхтүрүйэн, сагалы бэлэмнээн, тэриллэн тийини ыарахаттардаах буолара.

— Ханык көрүнгэргэ секциялар үлэһиллэрый?

— Биһиэхэ көнүл тустууга уонна бокска оҕо спортивной оскуолатын филиаллара үлэһиллэр. Мин мини-футболга иккис сылбын 30-ча оҕону эрчийэбин. Улахан дьонго комплексной спартакиадада Партизан орто оскуолатын хамааната Модука ытытылыбыт күрэхтэһингэ иккис миэстэлэммитэ. Үс уолбут Нам улуунун сүүмэрдэммит хамаандатыгар ооньууллар. Выпускниктарытыттан сорох оҕолор физкультурнай үөрэххэ туттарсар баҕалаахтар. Соторутааҕыта Модука ытытылыбыт күрэхтэһингэ «Бастың вратарь», «Бастың бомбардир» ааттарын биһиги оҕолорбут ытылылар.

Быһыл Россия иккис лига чемпионата Дьокуускай куоракка ытытылыбыта. Саха сиригэр зоната «Урожай» спортивной обществонун тэриллэбитэ. Онно Нам улуунун хамаандатыгар биһиги уолтартарбыт ооньуобуттара. Сэттэ хамаандаттан бэһис миэстэлэммиттэ-

ра. Мирнэй куоракка сотору мини-футболга республика бастыыр иһин күрэхтэһин былааннанар. Онно биһиги уолтартарбыт улахан дьон ортолугар күрэхтэһиэхтэрэ. Партизан уолтаттара улууска биридэ бастаабыттар, биридэ иккис, иккитэ үһүс миэстэлэммиттэрэ. 2005 с. тохсунньу ыйга үөрэнээччилэргэ икки күрэхтэһини тэрийбиппит. Онно иккисинэригэр биһиги уолтартарбыт бастаабыттар.

— Атын көрүнгэргэ туох үлэ ытытыларый?

— Үөрэнээччилэр ортолоругар олохтоох оскуолаҕа физкультура учууталлара волейболга, баскетболга секциялары үлэстэллэр. Оҕолор надиллэрэ иккисингэ эрчиллэллэр. Ити оҕону эт-хаан, техника, тактика өттүнэн сайыннарыгытатым. Саҥа үөрэх дьылыгар Уус-Алдантан Е.П. Белолобская физкультура учууталынан аяанан кэлтэ. Кини мас тардыһытыгар, хары баттаһытыгар республика чемпионката. Екатерина Прокопьевна оҕолору чэпчэки атлетикага дьаркытыр. Нэһилик хайыһардытатара, энтузиаст спортсмен Харыйа Эверстова салалатынан улус күрэхтэһилэригэр бириистээх миэстэттэн түспэттэр. Кини суол үктээн, хайыһар прокатын тэрийдэ. — Эп көрөргөр орто оскуолаҕа

физкультурнай-спортивной үлэ туруга хайдабыт?

— Бастатан туран спортивной инвентарь тийибэтин бэлэтиэххэ наада. Ол курдук 205 үөрэнээччилээх оскуолаҕа баара-суоҕа 9 паара хайыһар баар. Гимнастикага брусья, перекладина, кольца, конь, козел, шведский стенк, гимнастическай ыскамыйакалар ода. тэриллэр суохтар. Секцияҕа мээчик арыаах. Онон 30-ча оҕону үөрэтти уустуктардаах. Урукку БГТО, ГТО оннуларыгар билигин үөрэнээччилэр «Эрал» физкультурнай-спортивной комплексы туттарыылары ирдэнэр. Ити көрдөбуллэри үтүс үөрэнээччилэр кыайбаттар. Спортивной инвентарь арыаһынан үөрэх программата кыайан толоруллубат.

Оскуолаҕа оҕолору эт-хаан өттүнэн эрчийи ирдэбилгэ кыайан бэлэмнэммиттэр.

— Нэһиликкэ маассабай спорду сайыннарыгы туох былааннар баалларый?

— Спорт резерватинан үөрэнээччилэр буолаллар. Өскүгүн оскуола оҕолор спорт көрүнгэригэр үчүгэйдик дьарыктаннахтарына, кинилэртэн ситдэлэнэн спортсменнар тахсыахтарын сөп. Дойду үрдүнэн ытытылыбыт уларыта туу, реформа кэмигэр көлүөнэлэр солбуһуулары кэһилиннэ. Ити кэ-

мигэ оҕо спордугар көтүтүүлөр таһаарылыһылар. Үөрөнөөччүлэр ортолоруттан үрдүк разрядтаах, улахааттары солбулар спортсменнар кыайан тахсыбаталар. Ол содулар улахан дьон ортолоругар көнүл тустууга, чэпчэки атлетикага, хайыһарга, спорт атын да көрүнгэригэр көрдөрүүлэригэр намыһахтар. Ити таһаарылыбыт итэҕэстэри туоратыыга, көлүөнэлэр солбуһуулары чөлүгэр түһэригэ туһаайылыбыт үлэлэр наадалар.

Ити кэниитэн Партизан орто оскуолатыгар сылдьан оскуола физкультурага учуутала Д.Д. Федоров кытта кэпсэттим. Денис Денисович оскуола спортивной инвентарынан хааччылыыта ирдэбилгэ ырааһынан эппиттээбэтин, аасыт үөрэх дьылыгар улус оскуолаларын комплекснай спартакиадаларыгар ортоку сылдьалларын, оскуолаҕа үс физкультура учууталлара үлэһиллэрин иһитиннэрдэ. Оскуолаҕа баскетболга, волейболга, чэпчэки атлетикага секциялары ытылларын, бокска, көнүл тустууга оҕо спортивной оскуолатын филиаллара үлэһиллэрин, дуобакка, саахымакка орлор дьарыктаналларын, оскуолаҕа 205 оҕо үөрэнэриттэн агардарын кэригэ спортивной секцияларга дьарыктаналларын эттэ.

— Намга Госкомспорт күннэрин кэнииттэн кыра да буоллар спортивной инвентарь кэлбит. Онон оскуолаҕа туох эмэ тиксизэ диин күүтөбит. Оскуолаҕа маассабай спорт көнүгүрөһүлгэ ытыллан, үлэхамнас сэргэхсийгэр кыахтанна, — диир Денис Федоров.

Кэпсэтиһини суруйда В. СЫРОМЯТНИКОВ

Решение улусного собрания

О ПОЛОЖЕНИИ «ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРОЕЗДНЫХ РАБОТНИКАМИ БЮДЖЕТНОЙ СФЕРЫ, ФИНАНСИРУЕМЫХ ИЗ БЮДЖЕТА МО «НАМСКИЙ УЛУС»

Улусное собрание депутатов решает:

1. Утвердить Положение «Об использовании проездных работниками бюджетной сферы, финансируемых из бюджета МО «Намский улус» на 2005 год.
2. Опубликовать решение в улусной газете «Энсиэли».
3. Контроль исполнения решения возложить на постоянную комиссию по кадровой, правовой политике и связям с общественностью (председатель Местников Г.Г.).

Председатель улусного собрания
Н.Н. ВАЙШЕВ

Приложение № 1
к решению улусного собрания
№ 25-5 от 2 марта 2005 года

**ПОЛОЖЕНИЕ
ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРОЕЗДНЫХ РАБОТНИКАМИ БЮДЖЕТНОЙ СФЕРЫ, ФИНАНСИРУЕМЫХ ИЗ БЮДЖЕТА МО «НАМСКИЙ УЛУС» НА 2005 г.**

Настоящее положение разработано на основании Трудового кодекса Российской Федерации, Закона Республики Саха (Якутия) «О гарантиях и компенсациях для лиц, работающих в организациях, финансируемых из государственного бюджета РС(Я)» от 09.12.2004 г. 3 № 382-III и устанавливает размер, условия и порядок компенсации расходов на оплату стоимости проезда и провоза багажа к месту использования отпуска и обратно, связанных с выездом за пределы улуса и Республики Саха (Якутия).

Действие настоящего положения распространяется на работников бюджетной сферы МО «Намский улус».

Компенсация расходов на проезд и провоза багажа производится к месту назначения и обратно один раз в два года к месту использования отпуска в пределах территории Российской Федерации и обратно любым видом транспорта, в том числе личным (за исключением такси), а также на оплату стоимости провоза багажа весом до 30 килограммов.

Оплата стоимости проезда работника личным транспортом к месту использования отпуска и обратно производится по наименьшей стоимости проезда кратчайшим путем, в пределах установленного лимита.

Работодатели также оплачивают стоимость проезда к месту использования отпуска работника и обратно и провоза багажа неработающим членам его семьи (мужу, жене, двум детям до 12 лет включительно или одному ребенку старше 12 лет) независимо от времени использования отпуска.

Оплата стоимости проезда к месту использования отпуска и обратно работника и членов его семьи производится перед отъездом работника в отпуск исходя из примерной стоимости проезда. Окончательный расчет производится по возвращении из отпуска на основании предоставленных билетов или других документов.

Выплаты, предусмотренные настоящей статьей, являются целевыми и не суммируются в случае, если работник своевременно не воспользовался своим правом на оплату стоимости проезда к месту использования отпуска и обратно.

Компенсация расходов на оплату стоимости проезда и провоза багажа к месту использования отпуска и обратно производится перед отъездом работника в отпуск в дальнейшем работник приобретает право на указанные гарантии и компенсации, начиная с четвертого, шестого и так далее года работы независимо от времени фактического использования отпуска.

Гарантии и компенсации, предусмотренные настоящей статьей, предоставляются работнику только по основному месту работы.

Кузьма
Протодияконов здар сыгдан М. Аммосов аатынан совхозка спорт инструктору улаа эбитэ. Спорт элбэх көрүгэр совхозун чизин көмүскээбитэ. 1989 с. Нам улусун хоту 7 нэһиликтэригэр, олимпиада 10 элбэхтэригэр ветеран спортсменнар федерацияларын тэрийбитэ. Онтон ыла 40 саастарын ааспыттар спорт 5 көрүгэр сыл аайы ытыллар спартакиадаларыгар күрэхтэһилэрэ үтүө үгэскэ кубулуйда. Бу күрэхтэһинтэн тыһынан С. Готовцев хапсагайга ветераннарга абсолютнай чемпионо, Г. Хабаров, М. Максимов спорт маастардара буоллулар. Абыс сыл устата 1580 киһи күрэхтэһилэргэ ытылган эдэр саастарын эргитилэр.

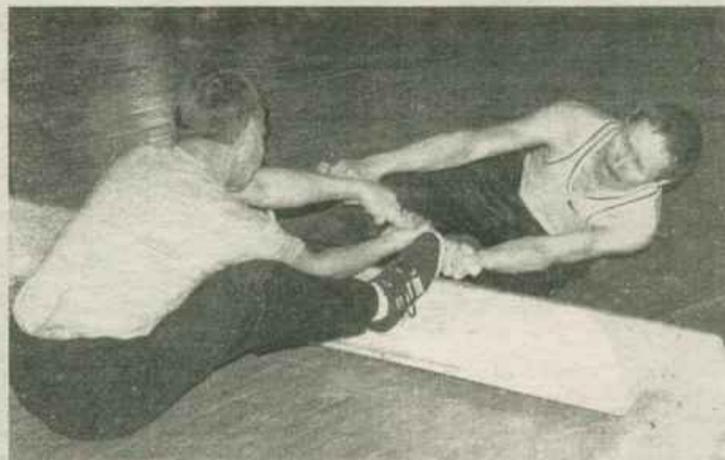
2005 сыл кулун тутар 5-6 күннэригэр Нам улусун хоту элбэхтэригэр буолбут Түбэ нэһилиэгэр улус хоту нэһиликтэрин үгэс буолбут спартакиадалара ахсыс төгүлүн ытыллына. Онно 187 спортсмен кэлэн хапсагайга, мас тардыһытыгар, 40-тан 50-гар дылы уонна 50 сааһыттан үөһэ саастаахтар икки бөлөбүнэн дуобакка, саахымакка, волейболга илин-кэлин түһүстүлэр. Маннайгы күн хапсагайга көбөкөннөр бастаатылар. 55 кг Н. Сокольников (Модут), 62 кг спорт маастара П. Ядрихинский (Көбөкөн), 68 кг Р. Юмшанов (Модут), 74 кг И. Обутов (Хатырык) уонна 76 кг үөһэ М. Кульбертинов (Көбөкөн) бастаатылар. 50 саастарыттан үөһэ 60 кг К. Ильин (Бөтүг), 70 кг уонна 70 кг үөһэ М. Новгородов, К. Куликин (Хатырык) чемпионнаатылар. Күрэхтэһилэр сытытыпк бардылар. Ол курдук маастар Геннадий Хабаров, ыарахан ыһааһынгга Саха сирин абсолютнай чемпионы С. Готовцев бириистээх мистээбэ тиксиктэрилэр. Онтон 63 саастаах А. Болыничкай (Хатыр Ары) утарсааччыларын үөһэнэн күдэрэтиэн ыраабыттаабытын хайа баарар эдэр тустуук ыһааһыгар көрүүн сөп. Ытык ырдыабыс ыһааһыгар иккис мистээни ылан билигин даваны буорахтаабын көрдөрдө.

Хапсагайга 70 кг дылы маастарга кандидат Николай Сандулгин (Модут) абсолютнай чемпионо аатын ыла уонна Гек Дьяконов олохтообут бириһинэн спортивной кестүүмүнэн уонна атах таһаарынан наараадалаана. 70 кг үөһэ ыһааһынаахтарга чемпионо аатын Гаврил Протопопов (Хатыр Ары) ыла уонна улус муньабын депутата, ОдьКХ Түбэтэригэр учаастагынын начальнига Анатолий Никонов олохтообут бириһин спутниковой антенна тутта.

Дуобакка Модут нэһилиэгин хамаандата бастаата. Бастакы дуоскаба маастарга кандидат Е. Гоголев (Модут), иккискэ Д. Бугаев (Арбын), үһүскэ И. Гоголев (Арбын), дыахталларга В. Дьяконова (Модут) бастаа-

Чөл олох уонна спорт – арахсыпат аргыстар

**ЭДЭРДИИ
ЭРЧИМНЭЭХТЭР**

тылар. Дуобакка блиц-турнирга 16 киһи кыттыбытыттан Е. Петров (Модут) бастаан «Модут» ГУП туруорбут сыаналаах бириһин ыла.

Иккис күн хамаанданан бастыыр иһин күрэхтэһин өссө сытырхайда. Волейболга дыахталларга сырапаах кирсин түмүгэр Хатыр Ары нэһилиэгин хамаандата кыайылаабынан табыста. Иккискэ хатырыктар, үһүскэ көбөкөттөр тигистилэр. Иккис күн Хатыр Ары нэһилиэгин спортсменнара күннэстипэр. Кинилэр саахымакка эмиз бастаатылар. Бастакы дуоскаба В. Попов (Хатырык), иккискэ С. Иванов (Бөтүг), үһүскэ Е. Софронов (Хатыр Ары), дыахталларга А. Эверстова (Хатыр Ары) бастакы мистээлэри ытыллар. Блиц-турнирга В. Попов (Хатырык) бастаан «Модут» ГУП туруорбут сыаналаах бириһин хамаанынан буолла.

Мас тардыһытыгар хатыр арылар күннэстэ эмиз табыста. Ыһааһынаарынан 40 саастаахтарга 55 кг Е. Гоголев (Модут) бастаан өйдө, күүс да тэнгэ дүөрэлээһин көрдөрдө. 62 кг Д. Данилов (Көбөкөн), 68 кг А. Софронов (Хатыр Ары), 76 кг П. Иванов (Түбэ), ыарахан ыһааһынгга Хатырык мадыһыга Н. Дьяконов бастаатылар. 50 саастарыттан үөһэлэргэ 60 кг Н. Башев (Көбөкөн), 70 кг В. Васильев (Хатырык), 70 үөһэ кг А. Христофоров (Хатыр Ары) кыайылаахтарынан ааттанылар. Мас тардыһытыгар иккис ыһааһынгга 70 кг дылы уонна 70 кг үөһэ абсолютнай кыайылаах быһаарылына. 70 кг дылы абсолютнай чемпионо аатын В. Васильев (Хатырык) ылан «Колми» САО олохтообут бириһин элентромсорубканы тутта. 70 кг үөһэ ыһааһынаахтарга Е. Бурнашев (Бөтүг) чемпионнаан федерация олохтообут бириһин

күүрэнээх күрэхтэһилэр түмүктэринэн Хатыр Ары нэһилиэгин хамаандата бастаан көһө сыгыр кубогунан наараадалаана. Иккис көбөкөттөр, үһүс модуттар табыстылар. Күрэхтэһин хомосой тыллаах И. Уваровский уустаан-ураннаан комментаридаан кызгэттэ.

Ветераннар күрэхтэһилэрин улуска, куоракка олоһор биһир дойдутаахтарбыт өйүүллэрэ киһини үөрдэр. Ол курдук 20-тэн тахса тэрилтэ, бириһилээн дьон харчынан, сыаналаах бириһитэринэн спонсордаатылар. Кэрэхсэбиллээб бары нэһиликтэр ветеран спортсменнарын өйөөн 3-түү тыһ. солк. усунуоһу төлөөн баһылыктар бука бары кыттыһыны ытыллар, сорохтор күрэхтэстилэр.

Күрэхтэһин кэнниттэн төгүрүк остуолга нэһилик баһылыктара, ветеран спортсменнар федерацияларын чилиэннэрэ уонна Ил Түмэн депутата Н.И. Румянцева көмөлөһөөччүт В. Петров кыттыһыны ытыллар. Кинилэр ытыллыбыт күрэхтэһилэр чөл олоһу ыччаттар ортолоругар пропагандалыылларын, чөл олох тыһынаах туоһута буоларын бэлиэтээтилэр. Күрэхтэһин өссө кэнэтэр сылтан кэлэр өттүгэр 35 сааһыттан үөһэ саастаахтартан сабаһырга этини киллэрдилэр. Маны федерация председателе Кузьма Протодияконов үөртэн көрүүх буолла уонна нэһилик баһылыктарыгар, спонсордаабыт тэрилтэлэргэ, дьонго махтаһын биппэрдэ.

Дэ, ити курдук сааһырбыт дьоммут эдэрдий эрчимнэн эргитэн, күрэхтэһин күүрэниттэн күүс ылан астынан тардастылар.

Эрчим БАһЫЛ,
обществ. корр.

**Спорт маассабай буоларын туһугар
ЫЧЧАТЫ СПОРТКА
СЫҤЫАРДАХХА ЭРЭ**

Быһыл кыһын биһиги улуспутугар Госкомспорт күннэрэ ытыллан, анал биригээдэ тахсан физкультурнай-спортивной үлэни кытта билсикитэ. Физическэй культураны уонна спорду политикаба кубулуйан маассабай спорду сайыннарыыга көмөнү оронор, үлэни сэргэһитэргэ туһаайылыбыт болпуруостар «Нам улусуна» МТ уонна Госкомспорт холбоһуктаах коллегияларын муньабынан бигэргэтиллибитэ. Ол кэнниттэн күрэхтэһилэр элбэхтик уонна тэрээһиннээхтик ытыллылар. Волейболга биһиннэрэ республика күрэхтэһинин финалыгар кыттар ыраабы ытыллар. Онтон көңүл тустууга Николай Тарский бириһингэр ытыллыбыт, комплекснай спартакиадага киллэрлликит көрүнгэ 18 хамаандатан 12-с буоллубут. Онтон мас тардыһытыгар күрэхтэһингэ биһиги мадыһыларбыт 4-с, остуол тенниһигэр дыахталларбыт 5-с мистээлэннэ харахпытан сотунубут.

Партизан нэһилиэгин спортивной саалатын директора Иван Яковлевы кытта Госкомспорт холбоһуктаах коллегиятын быһаарыылара олоххо кириитин тургутуу туһунан кэпсэттим.

— Госкомспорт күннэрин кэнниттэн нэһилик спортивной олоһор туох уларыһы баарый?

— 2005 сыллаах спортивной күрэхтэһилэр, дыахталлар календарнай быһаарына ытыллыбыта. Күрэхтэһилэр болдохторугар ытыллар буолдулар. Ити физическэй культура уонна спорт улусууһаага отделин биһир ситиһилэбитэ буолла, отдел үлэтин функцията кэргээтэ. Нэһиликтэр спортиструктордар хамаастарын аны отделтан ылар буолуохтара. Урут олохтоох дыахталта төдүүрө.

Урукку өттүгэр күрэхтэһингэ бэлэмнэнэн тиийдэххэ болдьоһо уларыһан хаалан көһөрүллэн, бэлэммит туһата суох хаалара. Ити күрэхтэһингэ иккиһин-үсүһүн төхтүрүйэн, саналы бэлэмнэнэн, тэриллэн тиийи ыарахаттардаах буолара.

— Ханьык көрүгэрэ секциялар үлэллиллэрый?

— Биһиэхэ көңүл тустууга уонна бокска оро спортивной оскуолатын филиаллара үлэллилэр. Мия мини-футболга иккис сылбын 30-ча ороно эрчийэбин. Улахан дьонго комплекснай спартакиадага Партизан орто оскуолатын хамаан ата Модукка ытыллыбыт күрэхтэһингэ иккис мистээлэммитэ. Ус уолбут Нам улусун сүүмэрдэммит хамаандатыгар ооньууллар. Выпускниктарбытыттан сорох оролор физкультурнай үөрэххэ туттарсар бадалаахтар. Соторутааҕыта Модукка ытыллыбыт күрэхтэһингэ «Бастың вратарь», «Бастың бомбардир» ааттарын биһиги оролорбут ытыллар.

Быһыл Россия иккис лига чемпионата Дьокуускай куоракка ытыллыбыта. Саха сирин зоната «Урожай» спортивной общество иһинэн тэриллбитэ. Онно Нам улусун хамаандатыгар биһиги уолаттарбыт ооньуобуттара. Сэттэ хамаандаттан бэһис мистээлэммиттэ-

рэ. Мирнай куоракка сотору мини-футболга республика бастыыр иһин күрэхтэһин быһаарына. Онно биһиги уолаттарбыт улахан дьон ортолугар күрэхтэһингэ. Партизан уолаттара улуска биһирдэ бастаабыттара, биһирдэ иккис, иккитэ үһүс мистээлэммиттэ. 2005 с. тохсунуһу ыта үөрэнээччилэргэ иккис күрэхтэһини тэрийбиппит. Онно иккис үһүс күрэхтэһингэ биһиги уолаттарбыт бастаабыттара.

— Атын көрүгэрэ туох үлэ ытылларый?

— Үөрэнээччилэр ортолоругар олохтоох оскуола физкультура учууталлара волейболга, баскетболга секциялары үлэттэллэр. Оролор нэһиликэ иккис эрчиллэллэр. Ити ороно эт-хаан, техника, тактика өттүнэн сайыннарыыта татым. Сага үөрэх дьылыгар Уус-Алдантан Е.П. Белолобская физкультура учууталынан ананан кэллэ. Кини мас тардыһытыгар, хары баттаһытыгар республика чемпионката. Екатерина Прокопьевна оролор чапчык атлетикага дьырыгыр. Нэһилик хайыһардыгытара, энтузиаст спортсмен Харыйа Эверстов салататынан улус күрэхтэһилэригэр бириистээх мистээтэн түспүттэр. Кини суол үктээн, хайыһар прокатын тэрийдэ.

— Эн көрөргөр орто оскуолаба

физкультурнай-спортивной үлэ туруга хайдарый?

— Бастаан туран спортивной инвентар тиийбэтин бэлиэтиэххэ наада. Ол курдук 205 үөрэнээччилээх оскуола баара-суоһа 9 паара хайыһар баар. Гимнастикага брусья, перекладина, кольца, конь, козел, шведская стенка, гимнастическая ыскамаыйкалар ода тэриллэр суохтар. Секцияга мээчик арыһах. Онон 30-ча ороно үөрэтии уустуктардаах. Урукку БГТО, ГТО оннуларыгар билигин үөрэнээччилэр «Эрэл» физкультурнай-спортивной комплексы туттарылар ирдэнэр. Ити көрдөбүллэри үгүс үөрэнээччилэр кыайбаттар. Спортивной инвентар арыһаарынан үөрэх программата кыайан толоруллубат.

Оскуола оролор эт-хаан өттүнэн эрчийи ирдэбилгэ кыайан бэлэмнэммиттэр.

— Нэһиликэ маассабай спорду сайыннарыыга туох быһаары баалларый?

— Спорт резервинэн үөрэнээччилэр буолаллар. Өкөтүн оскуола оролор спорт көрүгэрэ үчүгэйдик дьырыктаннахтарына, кинилэртэн ситдэлэнэн спортсменнар тахсаахтарын сөп. Дойду үрдүнэн ытыллыбыт уларыта тууу, реформа кэмигэр көлүөнэлэр солбуһуулары кэһилиннэ. Ити кэ-

миг оро спордугар көтүтүүлэр таһаарылынылар. Үөрэнээччилэр ортолоруттан үрдүк разрядтаах, улахаттары солбулар спортсменнар кыайан тахсыбаттар. Ол содулугар улахан дьон ортолоругар көңүл тустууга, чапчык атлетикага, хайыһарга, спорт атын да көрүгэрэргэр көрдөрүүлөрбит намыһахтар. Ити таһаарылыбыт итэҕэстери туоратыһа, көлүөнэлэр солбуһуулары чөлүгэр түһэригэ туһаайылыбыт үлөлөр наадалар.

***

Ити кэнниттэн Партизан орто оскуолатыгар сылдан оскуола физкультурага учуутала Д.Д. Федоров кытта кэпсэттим. Денис Денисович оскуола спортивной инвентарынан хааччылыһа ирдэбилгэ ырааһынан эппиэттэбэтин, ааспыт үөрэх дьылыгар улус оскуоаларын комплекснай спартакиадаларыгар ортоку сыһыалларын, оскуола үс физкультура учууталлара үлэллиллэрин иһитиннэрдэ. Оскуола баскетболга, волейболга, чапчык атлетикага секциялары ытылларын, бокска, көңүл тустууга оро спортивной оскуолатын филиаллара үлэллиллэрин, дуобакка, саахымакка оролор дьырыктаналларын, оскуола 205 оро үөрэнээччилэр агардарын кэригэ спортивной секцияларга дьырыктаналлар эттэ.

— Намга Госкомспорт күннэрин кэнниттэн кыра да буоллар спортивной инвентар кэлбит. Онон оскуола туох эмэ тиксиз дьон күүтэбит. Оскуола маассабай спорт контуруолга ытыллан, үлэхамнас сэргэхсийэр кыахтанна, — диир Денис Федоров.

Кэпсэтиини суруйда
В. СЫРОМЯТНИКОВ

ВНИМАНИЕ!

30-31 марта с. Намцы

в Культурном Центре им. А. Шестакова ул. Ильи Винокурова, д 8

справки по тел. 714-165

Один Дома

Компьютеры

МАХТАНАБЫТ

Хамаҕатта полислиникатын филиалын дыһэ уоттан эмсэҕэлээбитин кэнниттэн, ону чөлүгэр түһэрингэ албах үлэ ыһтыллан оннубутун булан үлэһи сылдыабыт. Билиги кыһалдабытын өйдөөн көмөлөспүт үтүө санаалаах бар дьоммуттар тыһынан кыһан этиллибэт барҕа махталбытын тиздэбит: ол курдук баһаары бастакынан көрөн тыллаабыт Герасимов В.А., ыксаллаах быһылааннар этэрэтингэр, улуус балыһатын администрациятыгар (Макаров В.В.), нэһилиэк дьаһалтатыгар (Корнилов Б.И.), нэһилиэк ЖКХ фил. (Данилов К.Е.), улуус балыһатын хайааһыстыбаннай чааһыгар Бочуров Б.С., «Энсиэли» хаһыат редакторыгар Касьянов В.Г., үлэһэбит биригээдэ үлэһиттэригэр — Семенов А.С., Саввинов В.А., Игнатев Н.М., баҕа өттүнэн кэлэн көмөлөспүт нэһилиэк олохтоохторугар: Авксентьев С.Е., Жиркова Т.Н., Скрибина А.Г., Пестрякова Л.С., Кудрина Л.С., Харитоновна Р.Н., Суздалова И.Р., Москвитина И.Е., Данилов Д.Д., Иванов В.П., Филиппова О.И., Атласова Н.Н., Петрова М.Ф., Винокурова С.К., кырдыҕастарбытыгар Сивцева А.А., Аргунова В.Д., коллегаларбытыгар Новгородова Л.Н., Иванова В.А., Ушицкая Э.Д., дыһ кэргэттэргэ Т.К., Д.П. Обуовтарга, Е.П., Р.Р. Мальцевтарга, С.М., Г.Г. Дьяконовтарга, лаборатория кабинетин чөлүгэр түһэрингэ көмөлөспүт улуус балыһатын лабор. коллективыгар (Оконешникова М.С.), Хамаҕаттааҕы ветучааста коллективыгар (Шараборина М.И.), Винокурова Д.С., Захарова В.Г., Намтан Охлопкова В.П., Потапова О.И., Шелковников Л.Л., 2 №-дээх д/с коллективыгар (Пестрякова А.А.), тубдиспансер лаборанткатыгар Дьяконова К.П., балыһа мебелларин чөлүгэр түһэрингэ үлэһэпит Колесов И.П., Атласов Н.Н., Данилов Н.И., Харитов

З.И. уода, харчынан көмөлөспүт нэһилиэкпит үтүө санаалаах дьонугар-сэргэтигэр, ол курдук Кириэс-Кытыл олохтоохторо (Кривогорницына А.З.) 2 тыһ. 370 солк., Арыы Тийт (Канаева С.П.) 3 тыһ. 750 солк. хомуйан көмөлөстүлэр.

Ис сүрэхтөн көмөлөспүт үтүө санаалаах дьоммуттар баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлэһитигэр-хамнаскытыгар ситиһиллэри, олоххутугар үтүмэн үөрүүнү, дьолу. Эһигини үөрүү, кэрэ арыаллаатын, сырдык ыра кынаттаатын, үтүө санаабыт уостубатын, ама-рах сүрэххит сылааһа намыраабатын, билиги махталбыт эһигини арыаллыы, араҥаччылыы туруохтун!

Барҕа махталы кытта
Хамаҕатта пол./фил. коллектива

Выражаем огромную благодарность всем, кто помог и поддержал наши семьи в то время, когда у нас случилось беда: ПО «Илгэ», столовой «Сандалы», прокуратуре, редакции газеты «Энсиэли», управлению соцзащиты, управлению ветеринарии, коллективу Намской начальной школы, гимназии, одноклассникам, Гаврильеву Александру Ивановичу, семье Гаврильева И.И.

Желаем им крепкого здоровья, счастья, благополучия их семьям, прощания и всех земных благ.

Семья Ненашевых, Енисеевых

Срочно продается фортепиано.
Обр. по тел. 42-0-79

Нам улууһун ис дьыала отделинан кулун тутар 14 күнүгэр Жирков Алгыс Павлович аатыгар бэриллибит 9801 сериялаах 356661 №-дээх паспорт сүппүтүнэн дыһыг суоһунан ааҕарга.

ПАМЯТИ ДРУГА

Скоро 40 дней, как ушел от нас прекрасный человек, верный друг, мужественный боксер и тренер Федот Гаврильевич Дьяконов. Вся его жизнь связана с Намским улусом. Он родился в 1947 году. Его мать, тетя Дуся, работала поваром в Намском интернате. Все дети интерната любили ее за доброту и отзывчивость, за вкусные обеды. Интернатчики все ждали ее дежурства, зная, что она приготовит обязательно, что-то вкусное. Федя рос среди интернатчиков школы. Эти были годы становления физкультурного-спортивного движения в нашей республике. Старшие ребята с увлечением занимались спортом. Под руководством Степана Гаврильевича Кириллина в школе работали и очень популярны были лыжи, легкая атлетика, бокс, вольная борьба, баскетбол, футбол, национальные виды спорта. Выросли из этих секций известные в РС(Я) спортсмены: Б. Матвеев, Ю. Чингисаров, Николай Габышев, Савва Колесов, Максим Тихонов и другие. Федя увлекся боксом. 1964 г. стал чемпионом ЯАССР среди школьни-

ков, 1967 г. призером ЯАССР среди мужчин в весе 54 кг. 1971 г. поступил в Благовещенский техникум физической культуры. в г. Благовещенске он занимается у известного в Советском Союзе мастера спорта СССР Геннадия Переверзева, Михаила Тетерева. Становится чемпионом Амурской области. В 1973 г. возвращается в Намцы. Работает учителем физкультуры Хамаҕатинской средней школы. В 1974 г. открывает отделение бокса ДЮСШ «Урожай». Воспитанники Федота Гаврильевича: Юрий Пестерев, Петр Эверстов, Анатолий Кривошапкин становятся чемпионами ЯАССР 1975, 76, 78, 79, 80 гг. Призерами ЯАССР по боксу становятся его ученики: Виктор Стручков, Владимир Ядреев, Владимир Ядреев, Андрей Эверстов, Афанасий Шадрин и другие. С 1975 г. он работает руководителем физической культуры СПТУ-2. С 1975 г. по 1988 г. на

спартакиаде профтехучилищ ВДСО «Трудовые резервы». Намское СПТУ-2 постоянно занимает 1-2 места. Здесь выросли известные на Дальнем Востоке спортсмены Валерий Константинов, Иван Федотов, Владислав Ядреев — бокс, Александр Слепцов, Николай Матчилов, Семен Охлопков — лыжи, Ефим Гоголев, Афанасий Обутов, Павел Лебедев — вольная борьба. В эти годы в СПТУ-2 по приглашению работали известные борцы вольного стиля Захар Чуков и Ефим Ефремов, известная в республике лыжница Зоя Ядреева. Хороший сплоченный коллектив спортсменов, душой которого был Федот Гаврильевич.

Он очень любил природу. Рыбалка была его страстью, на моторной лодке вместе с товарищами часто поднимался вверх по Алдану в поисках черной смородины, охты, брусники. Спокойный, порядочный, честный он пользовался уважением и любовью товарищей. Память о Федоте Гаврильевиче всегда останется у его учеников и товарищей.

Друзья

Нам улууһа 75 сыла, Кыайыы 60 сыла туолуулар

Детсад уонна оскуола оҕолоругар аналлаах «ЭНСИЭЛИ СУЛУҔА» улуустаабы конкурс

БАЛАҤИАННЫАТА

Конкурс сыала-соруга: Оҕолор айар дьобурдарын сайыннарыы, толоруу маастарыстыбатын үрдэтии, сана талааннары арыллыы.

Быгытлар сирэ: I Хомуустаах нэһилиэгэ, «Алгыс» социальной-культурнай киин.

Буолар бириэмэтэ: Муус устар 9 күнэ, 2005 сыл, 11 чаастан.

Конкурсу тэрийиһ ынталлар: «Алгыс» СКК, I Хомуустаах нэһилиэгин дьаһалтата.

Конкурс ыһтыллар бэрээдэгэ:

- 11 чаастан — 5-9 саастаахтар,
- 14 чаастан — 10-14 саастаахтар,
- 16 чаастан — 15-18 саастаахтар,
- 18 чаастан — тала-коңцерт, кыайылаахтары наҕараадалааһын.

Кыттааччыга ирдэбиллэр: Хас биридди толорооччу самодеятельность бары жанрыттан талан бэйэтин кыағынан кыттар (ырыа, үңкүү, сценка, монолог, үтэ, оригинальнай жанр, көрдөөх кэспээн, фольклор бары жанра).

Усууос хас биридди кыттааччыттан: детсад оҕолоругар — 50 солк., оскуола оҕолоругар — 100 солк.

Сыаналааһын ирдэбиллэрэ:

- сценической культура
- толоруу маастарыстыбата
- ис хоһоонун арыһыы, көрөөччүлэргэ тиердии
- көстүүм

Сайаатканы ылыы муус устар 7 күнүгэр диири.

Билсэр телефон: 25-3-95, «Алгыс» СКК.

НАМ УЛУУҔУН ХАМАҔАТТА НЭҤИЛИЭГЭ «ТҮҮҮЛГЭ» СЫННЬАЛАҢ КИШИНИГЭР, КУЛУН ТУТАР 30-31 КҮННЭРИГЭР ЫҤТЫЛЛАР РЕСПУБЛИКАНСКОЙ «ДЬЭЭБЭРЭН»-2005 КӨР-КУЛУУ КОНКУРС ФЕСТИВАЛЫН ПРОГРАММАТА

Кулун тутар 30 күнэ.

9 ч. — регистрация
11.00-13.00 — көрүү конкурс
Кириин билиэт — 30 солкуобай.

13.00-14.00 — эбиэт

14.00-18.00 — көрүү конкурс, кириин билиэт 30 солкуобай.

20.00 — «Дьээбэрэн-2005» көр-кулүү конкурс фестиваль аһыллыыта «Эриэ-быраан эйгэтигэр» Хамаҕатта нэһилиэгин «Сыралҕан» мини-театрынын коңцера.

Кыттыһыны ыллаллар «Көөчөөн көрө» народнай театр (Мэһэ-Хаҥалас), «Кычык-кычык» народнай театр Нам, «Дьиникимдэ дьээбэлэрэ» народнай театр Горнай, «Тэбэһэттэр» народнай театр (Уус-Алдан). Кириин билиэт — 100 солкуобай.

22.00 — Сынньалаҥ үңкүү кичэһэ. Кириин билиэт — 50 солкуобай.

Кулун тутар 31 күнэ

9.00-13.00 — көрүү конкурс. Кириин билиэт — 30 солкуобай.

13.00-14.00 — эбиэт

14.00-18.00 — көрүү конкурс. Кириин билиэт — 30 солкуобай.

20.00 — көр-кулүү түһүлгэтин кыайылаахтарыны тала-коңцера.

Коңцеры иллээн-сағалаан ыһтар саха эстрадаһын артыһыһа, шоумен Клим Федоров.

Кириин билиэт — 100 солкуобай.

22.00 — сынньалаҥ үңкүү кичэһэ. Кириин билиэт — 30 солкуобай.

Муус устар 1 күнэ

18.00 — А. Кулаковский аатынан норуот айымньытын дыһитигэр «Көр-кулүү» күнүн кичэһитигэр кыттыһы.

Кулүүһүн үйүһүгүн уһатын, көрүһүн сүрэххитин сылаанньытын.

КЭЛИҢ, СЫЛДЫҢ, ДУОҔУҔА СЫННЬАНЫҢ!

<p>Кулудоборбут үлэһэнэҕиңит, үлэ ветерана ПРОТОПОВ Андрей Андреевич ырахан ырыһыттан күн сириттэн соһумардык барбытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэнэригэр диринг кутурбаммытын тиздэбит. Табаарыстар Иосиф Замятин, Иннокентий Новгородов, Ион Григорьев, Леонид Викторов, Иван Никитин, Василий Соловьев, Василий Васильев</p>	<p>Убаастыр эдьийим Елена Николаевнаҕа, убайбар Михаил Николаевичка уонна биригэ төрөөбүттэригэр таһыыр оҕолоро, эдьийдэра, балтылара АЛЕКСЕЕВА-ЖИРКОВА Яна Михайловна соһумардык күн сириттэн туораабытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит. Намтан Николаевтар</p>
<p>Биригэ үөскээбит, үлэһэбит доборбутугар Слепцов Леонид Ильичкэ, киини дыһ кэргэнигэр, ийэлэригэр, биригэ төрөөбүттэригэр ыһтыһыыр, убаастыр аҕалара, эбэлэра, үтэ ветерана</p>	<p>Биригэ үөрэммит табаарыһытыгар Мишуткара, төрөлүүттэригэр Елена Николаевнаҕа, Михаил Николаевичка, убайдарыгар Ньургустанҕа, Колба эдьийдэра, кыыста-ра, балтылара АЛЕКСЕЕВА-ЖИРКОВА Яна Михайловна эдэр сааһыгар хомотолоохтук өлбүтүгэр диринг кутурбаммытын тиздэбит, аһыһытын таһыа үлэһэбит. ХСҔАО 11-с кыл. үөрэнэччилэра, төрөлүүттэра, кыл. сал. Петрова А.И.</p>
<p>Намнаабы ветуправлениеба өр сылларга суопларынан үлэһэбит Слепцов И.И. таһталлаах араба, II Хомуустаах ветлеөнбиччиһыгар урут суопларынан үлэһэбит II Хомуустаах олохтооһо</p>	<p>I Хомуустаах дьаһалтата нэһилиэк олохто-обор, ЖКХ үлэһитигэр Григорьев С.М. уонна оҕолоругар таһталлаах кэргэнэ, ийэлэра ПОСТНИКОВА Марианна Николаевна уһун ырахан ырыһыттан өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын тиздэдилэр.</p>
<p>Выражаем глубокое соболезнование однокласснику Егору, Аграфене Федоровне, родным и близким по поводу кончины любимого дедушки, мужа ПРОТОПОВА Андрей Андреевич Классный руководитель, одноклассники, родители 4-«в» кл. НСШ № 2</p>	<p>Биригэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Постни-кова Айтара таһталлаах ийэһэ ПОСТНИКОВА Марианна Николаевна өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын тиздэбит. I Хомуустаах орто оскуолатын 5-с кыл. үөрэнэччилэра, кыл. сал. А.И. Иванов, Д.Д. Жиркова</p>
<p>I Хомуустааха төрөөбүт, суопларынан, мезданигынан уонна биригэ эдьийринэн үтүө су-обастаахтык үлэһэбит убаастыгар киһибит ПРОТОПОВ Андрей Андреевич ырахан ырыһыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр Аг-рафена Федоровна, уолугар Андреяга уон-на сиэнэргэр диринг кутурбаммытын тиздэбит. II Хомуустаах дьаһалтата, ветеранарын саҕиһа</p>	<p>Табаарыһыт Григорьев Семен Михайло-вич кэргэнэ ПОСТНИКОВА Марианна Николаевна хомотолоохтук өлбүтүнэн биригэ төрөөбүттэригэр, оҕолоругар диринг кутур-баммытын тиздэбит. I Хомуустаах орто оскуолатын 1994 с. ылуһа</p>
<p>Үөрөлпүт оробут, Хамаҕатта оскуолатын бастыҥ үөрэнэччиһэ АЛЕКСЕЕВА-ЖИРКОВА Яна Михайловна соһучу хомотолоохтук олохтон барбытынан ийэлэригэр, адыһыгар, биригэ төрөөбүттэригэр, кэргэнигэр, оҕолоругар, бары аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит. Хамаҕатта саха-французскай оскуола коллектива</p>	<p>Оскуолаба биригэ үөрэммит табаарыстар-бытыгар Валентин Георгиевич, Валерий Ге-оргиевич Емельяновтарга, киһилэр биригэ төрөөбүттэригэр таһталлаах ийэлэра, эбэлэра, улуус Ытык киһитэ, педагогическай үлэ, тыһыл ветерана КОЛПАШНИКОВА Дарья Петровна ырахан ырыһыттан өлбүтүнэн диринг кутур-баммытын биллэрэбит. Оскуолаһабы добоһторугут, 1960 с. ылуһа</p>

Редактор В.Г.Касьянов тел. 41-3-32
ОТДЕЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41332; факс — 41332; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционная издательская система — 41141

Тэрийиһ таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственная учреждение. Маастаһай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын ту-туһунуу хонтуруоллуур уонна регистрациалыыр РФ бэчээкка Госкомитетин СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациаламмыт нүмэра — ПИ №19-0428.
Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэһитин, дыһыт аадырыһын чопчу ыйыһы. Редакцияҕа кир-бит суруктар төһнөрүдлүбүттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыһынын мэдди биир буолбат.
“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной ул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

“Энсиэли” хаһыат редакционнай-издательскай ситкимитэр талыһыһа уонна таһыһыһа. Хаһыат Дьокуускайга “Сахаполиграфиздат” НИПК бэчээттэһиһэ, Орджоникидзе ул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лисс.
Көгүл сыананан атыһыланар
Индексэ — 54889. Тираһа — 2446
Бэчээкка иһин баттанна — 12.00 ч. 28.03.2005
Сакааһын №-рэ — 40